

Nemčija. — Te dni se mudi v Berlinu angleški prestolonaslednik. Cesar ga je seveda sprejel sijajno, a ljudstvo je ostalo hladno do kosti. Pri tem obisku se je jasno pokazala zev mej cesarjevo politiko in ljudskim mišljenjem. Cesar je na strani Angležev, ljudstvo na strani Burov, a ljudstvo nima toliko moči, da bi moglo politiki dati tisto smer, s katero se cesar ne strinja. Pa tudi cesarja ne gre obsojati, kajti kdo ve, če ga ne vodijo oziri na to, da je trozveza le še na papirju in da bi bila Nemčija popolnoma izolirana, če bi se ne držala Angleške.

Vojna v južni Afriki. — V tem, ko se angleški parlament z vso vnemo razgreva za najbrezobzirnejše nadaljevanje vojne v južni Afriki, v tem dobajajo razne vesti, ki kažejo, da nasprotje zoper Angleško vedno bolj raste. V Italiji, v Nemčiji, v Švici, v Avstriji, v Belgiji, v Nizozemski in v Franciji, da celo v Avstraliji so se čuli izrazi simpatije za Bure. Angležem primanjkuje vojaštva, začelo jim je težko iti z denarjem, vrh tega pa je položaj v Afganistanu jako nevaren. Pričakovati je, da nastanejo tam nemiri, ki zamorejo postati usodni za Angleže, kajti v slučaju nemirov, bi morala Angleška vzeti vojaštvo iz južne Afrike. Tudi na bojišču samem se Angležem ne godi dobro. Sedaj se je izvedelo, da so Angleži v času od septembra do novembra doživeli najhujše velikih porazov, katere je pa lord Kitchener v svojih poročilih popolnoma zamolčal. Usmrčenje burskih vodij Scheperja in Lotterja je mnogo. Kaplandcev speljalo v burski tabor in je neki položaj Burov sedaj tako ugoden, kakor še nikdar doslej v dobi sedanje vojne.

Obrtnija.

Nova ruska železnica.

Rusija gradi novo železnico! Carski ukaz je priobčil zadevnim gubernijam, koder bo tekla ta proga, da ukrenejo vse potrebno za nakup zemljišč.

Proga bode tekla od Orengrada do Tačkenda in sicer od Orengrada, kjer je postaja že obstoječe železnice Orengrad-Samára. Od te postaje bode tekla železnica najprej južnozapadno do mesta Ilečka in od tu ob reki jednakega imena do Aktjubinska. Kmalu za Aktjubinskim stopi železnica na ruske stepe, po katerih teče do Kazalinskega blizu izliva Sir-Darja v aralsko jezero. Od tu dalje pojde železnica na desnem bregu reke Sir Dar mimo mest in trdnjav Karmagči, Perovsk in Čulek do mesta Turkestan, kjer se obrne vzhodno od Sirdarja in dospe v Tačkend in se združi ondi z že obstoječo srednjeazijsko železnico. Vsa dolžina te nove proge bode znašala 1880 km ali 1762 verst. Železnica prestopi po mostovih tri velike reke: Ural, Emba in Araž.

Ta nova železnica bode velikanske važnosti, ker bode prva, ki bode vezala ruska ozemlja v osrednji Aziji z notranje ruskimi železnicami. Pomen te železnice bode torej s političnega kakor z gospodarskega stališča velikansk.

V gospodarskem pogledu se deli ta železnica v tri dele. Prvi del od Orenburga pa do Muhožarskega pogorja (425 km) teče pa še dokaj obljudenih krajih, kjer so za kmetijstvo novi, še neiztahnjeni pogoji. Ob

Ilečku se je ljudstvo že dokaj oprijelo kmetijstva, dočim je do zadnjega še pohajalo od kraja v kraj kakor Nomadi. V bližini mesta Ilečka so tudi ogromni zakladi kamenene soli. Te zaklade izkorišča neka družba orenburških trgovcev, ki izvozi vsako leto 24.000.000 kg soli. — Drugi del poteče od Muhožarov pa do Kazalinskega in gre po samih pustinah, kjer razun posameznih kirgiških koč ni videti nobenega naseljenja. V tretjem letu pa poteče železnica od Kazalinska do Tačkenda, t. j. po pokrajinah z dokaj razvito kulturo. Zemlja je tu rodovitna in prebivalstvo znaša že zdaj 6—8 duš na štirj. kilometer. Žita se je pridelalo lani 570.000.000 kg razne vrste. V političnem oziru pa bode železnica tem večjega pomena, ker ponese iz središča Rusije ruski vpliv na skrajne meje osrednje Azije. S tem delom Rusije zopet dovrši orjaški čin svoje kulturne misije v krajih, kamor ne seže vpliv nobene druge oblasti.

Kmetijstvo.

Kako se obvaruje sadno drevje pred zmrzlinjo?

Znano je, da pri hudi zimi sadno drevje rado ozebe. Taka ozeblina na sadnem drevesu je jako škodljiva, ker skorja ozebljenega drevesa počí, napravi se nova, iz katere se iztaka in izpuhti sok, drevo dobi raka, hira, in se dostikrat posuši. Taka ozeblina na sadnem drevju nastane vedno na južni, to je, solnčni strani drevesa, in to radi tega, ker se vsled solnčne gorkote, katera obseva po dnevu deblo drevesa, prične drevesni sok po razgreti strani pretakati, po noči, ko pa nastane zopet mraz, pa ta sok smrzne. Ker pa se vsaka tekočina v mrazu raztegne, tako se raztegne tudi zmrznjeni drevesni sok, vsled raztegnenja pa počí istega obdajajoča drevesna skorja, včasih kar od krone do korenin.

Da se temu v okom pride, je najboljša in edino sredstvo to, da se odvrnejo solnčni žarki, da ne segrejejo v nepotrebnem času drevesa. In to se zgodi, ako namažemo drevo z gosto apneno vodo, kateri smo primešali nekoliko ilovice. Znano je, da odbija bela barva solnčne žarke od sebe in istim odvzame, oziroma oslabi njihovo moč. Ker bo drevo namazano z apnom, se istega solnčni žarki ne bodejo tako z močjo prijeli, sok, kateri po zimi v drevesu počiva se ne bode začel pretakati, in vsled tega ne more zmrzniti. Apno pa ima tudi to dobro lastnost, da vsled svoje ojstrosti uniči mah, kateri raste po drevju, uniči raznovrstno zalogo mrčesa, katera se ugnezdi za skorjo drevesa, da tam prezimi in z mladletja požre cvetje drevja.

Na ta način bode napravil sadjar s tem, da namaže drevo z apneno vodo, dvojno korist, bode

obvaroval, da drevje ne omrzne, in bode ob enem uničil na drevju mah in raznovrstni mrčes.

Ker je sedaj pravi čas za to barvanje dreves z apnom, opozarjamo občine, naj opozorijo svoje občane na to jako ceno in dobro sredstvo, kajti storili bodejo skoz to veliko dobroto.

Kmetijske raznoterosti.

Steklina in nagobčnik. Kakor je pes koristna domača žival, tako je pa tudi jako nevaren, kajti steklina, ta najstrašnejša bolezen, pride navadno od psa. Učeni možje so našli, da steklina pride od nekega majhnega črviča, ki se napravi v možganih ali hrbitnem mozgu in ga učenjaki imenujejo z grškim imenom mikrokokos t. j. majhen črvič. Navadno se širi vsled grizenja, toda tudi v zraku se nahaja, kakor tudi jetične in druge škodljive živalice in glivice, katerih s prostim očesom niti ne vidimo. Dokler je telo zdravo in krepko, se samo brani teh sovražnikov, da se ga ne primejo. Če pa telo oslabi, postane pripravno tlo za take, našim očem nevidne klice raznih bolezni. Za mikrokokos je posebno dovzetno pasje telo. Če je pes zdrav in redno živi, tedaj ni nevarnosti, da bi se ga prijel steklina. Če pa pes preveč strada in žeja, ali ima kako bolezen, potem postane njegovo telo pripravno za steklino. Ako se v katerem kraju prikaže steklina, morajo biti psi ali privezani ali pa nositi nagobčnik (Maulkorb). Če je privezan, je to za psa huda muka, ker se pes mora gibati. Ako ga torej imaš privezanega, priveži ga na dolgo vrstico in na tak kraj, kjer nikdo veliko mimo ne hodi. Včasih ga izpusti po domačem dvorišču ali vrtu, da se izprehodi. Ne puščaj ga pa med druge pse. Nagobčnik bi naj branil, da psi ne bi grizli in tako zanesli stekline dalje. Tudi ta nagobčnik je za psa nadležna stvar pa tudi ne pomaga veliko zoper steklino. Zgodilo se je že, da so se psi z nagobčniki med seboj pošteno zgrizli ali pa raztrgali zajca. Steklina ima strahovito moč in proti njej ne pomaga nagobčnik čisto nič. In če tudi dober nagobčnik prepreči, da pes ne more grizti, se vendar steklina tudi brez grizenja lahko prenese. Za sedaj seveda, ker ne poznamo boljših pripomočkov, je boljše, da psi nosijo nagobčnike in tudi oblast to zahteva. Najboljše pa je, da konjederci skrbno pazijo in postreljajo take pse, ki se noč in dan brez vsakega nadzorstva klatijo okoli. Tudi županstva bi naj pazila na take zanikerne gospodarje, ki imajo pse samo zato, da jih z gladom trapijo in neusmiljeno pretepajo. Takemu gospodarju je treba psa vstreliti ali pa ga naznaniti gosposki.

Kako se kolje perutnina? Marsikatera gospodinja bo pač majala z glavo, rekši, to že jaz dobro vem, ni treba da bi me kdo učil. Pa le počasi! So gospodinja, ki leto za letom pokoljejo veliko živali, pa tako nerodno, da je grozno gledati, kako se uboge stvari dolgo borijo s smrtjo. Najhujše klanje je, če se zareže samo goltanec. Kri sicer teče in žival se omami, pa srce še bije naprej in ker vrat ni čisto prerezan, kroži kri še naprej skozi hrbtiščni mozeg v možgane. Dokler je pa kri v možganih, tako dolgo tudi žival čuti bolečino. Od kraja še bolečina ni tako huda, ko se pa počasi odteka kri iz najmanjših posod in žilic, tedaj nastopijo grozne bolečine. Živali, ki niso prav zaklane, niso v resnici zaklane, ampak poginejo vsled groznih bolečin. Meso take živali, ki se je pred smrtjo dolgo mučila, je pa večkrat sila škodljivo zdravju. Večkrat se zgodi, da se zdi žival z zarezanim vratom že popolnoma mrtva, če pa jo vzdigneš na noge, se zopet strese, ker se pri tem glava povesi navzdol in kri bolj stopi v možgane. Ako hočeš torej klati žival, si pred vsem osnaži in dobro nabrusi nož ali sekuro. Golobe, kure, gosi, race, pure zakolješ najlože tako, da jim odrežeš ali odsekaš glavo.

Samo enkrat potegneš ali zamahneš in neprijetno delo je končano, žival pa tudi hitro pretrpi. Še nekaj, kako se koljejo domači zajci in pa ribe. Zajčka najprej krepko udari po zatilniku, da ga omamiš, potem pa mu zareži vrat, ribo pa če jo hočeš hitro osnažiti, udari krepko po glavi potem pa z ostrim nožem odreži glavo. Živali so za nas ustvarjene, imejmo torej usmiljenje ž njimi in jih ne mučimo po nepotrebnem.

Zjutraj.

Spisal Ivan Pucelj,

Vreme ni bilo prijazno in prav nič mikavno za postopanje po ulici, vendar sem pohajal okrog brez namena, samo hoteč prebiti na prostem svoj prosti dan.

Burja se je zaganjala na vse štiri strani, prešerno se igraje z lahkimi, neredno padajočimi snežinkami, nanašala jih v zavetja na kupe in tvarjala ondi cele zamete, s planot in odprtih prostorov pa jih dvigala v velike kolobarje, te pa zopet drugod razpršila po strehah in tleh.

Na ulici je bilo malo pasantov; kdor ni ravno moral kam po opravku, ta se je raje tičal peči in zakurjenih prostorov.

Srečal sem le kako postrežnico, ki je zabuhlega, modrikastega obraza hitela svojo pot, dalje črevljarskega vajenca, ki je zadovoljno žvižgal poulično popevko, — katera je že bila tiste čase v modi, se več ne spominjam — nesoč nove škorne na dom kakemu gospodu ali morda celo kaki gospici in se veseleč morebitne pivnine, potem me je prehitel uren postrežček s težkim zavojem na rami.

A jaz se nisem brigal niti za premrazene fижkarje, ki so z gorečo kletvijo preganjali in odganjali mraz, niti za boljše oblečene pasante, niti za visoke, bogate izložbe, niti za pôtna, neprozorna okna gostilen in kavaren, za katerimi je bilo slišati glasno življenje . . .

Stopal sem po ulici počasi, nebrižno, le vesel, da sem zopet enkrat prost.

Nagloma sem se ozrl, prav nič ne vem zakaj. In tedaj sem ozrl njo za seboj.

Oblečena je bila v nejasne, temnorujave barve dolgo zimsko jopo, okrog vratu pa je imela ogrnjeno gorko, rahlo, belo kožuhovino, tako, da ji je zakrivala skoro pol obraza. Njene svetlomodre, vodene oči so bile s polnim pogledom uprte name, tedaj, ko sem se ozrl nazaj.

Vsakokrat prej bi bil znorel od veselja, ako bi mi bila kedaj sledila; ah, če bi se bila vsaj ozrla name; v tistem hipu mi je bilo pa to grozno neprijetno in odurno. Samega sebe nisem mogel razumeti.

Pospešil sem korake in premišljal, kako bi ji izginil izpred oči.